

Protecció Internacional dels Drets Humans

2015/2016

Codi: 102255

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500786 Dret	OB	4	1

Professor de contacte

Nom: Susana Beltrán García

Correu electrònic: Susana.Beltran@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Andrea Ciambra

Samara de las Heras Aguilera

Paula Arce Becerra

Equip docent extern a la UAB

Begoña Casado Moreno

Prerequisits

Prerequisits: el seguiment d'aquesta assignatura requereix un bon coneixement del dret internacional públic

Objectius

- Desenvolupar eines per a una reflexió sobre el paper dels DDHH, la seva consagració i les seves garanties enfront les seves possibles vulneracions.
- Adquirir coneixements dels mecanismes de protecció dels drets humans com una forma d'expressió de la igualtat davant la llei.
- Familiarització amb els instruments teòrics necessaris per entendre la importància i l'impacte dels DDHH i la seva vinculació amb l'Estat de Dret.
- Adquirir coneixements de qüestions teòriques bàsiques de la legislació internacional i constitucional en matèria de drets humans per proporcionar instruments amb que abordar el seu aspecte pràctic.
- Adquirir coneixements bàsics sobre els conceptes de drets humans, l'evolució històrica, la justificació i l'evolució dels mateixos des d'una perspectiva crítica i reflexiva.
- Conèixer exemples de qüestions judicials en que s'han debatut les característiques i l'abast de la protecció dels drets humans.
- Conèixer els límits i oportunitats dels drets humans i la seva protecció com un instrument d'igualtat jurídica.
- Familiarització amb els mecanismes de protecció internacional dels drets humans.

- Coneixement de la pràctica en matèria de protecció internacional dels drets humans.

Competències

- Argumentar i fonamentar l'aplicació de les normes jurídiques.
- Buscar, interpretar i aplicar normes jurídiques, argumentant cada un d'aquests assumptes.
- Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
- Demostrar que es comprèn el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.
- Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
- Identificar, conèixer i aplicar els principis bàsics i generals de l'ordenament jurídic.
- Identificar els conflictes d'interessos subjacents en litigis i casos reals.
- Identificar, valorar i posar en pràctica els canvis en la jurisprudència.
- Incorporar els mecanismes necessaris per conèixer, valorar i aplicar les reformes legislatives així com per seguir els canvis que es produeixen en una determinada matèria.
- Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.
- Memoritzar i utilitzar la terminologia jurídica
- Reconèixer i resoldre problemes.
- Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
- Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor
- Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
- Utilitzar els principis i els valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar una visió interdisciplinària i integrada dels problemes jurídics en l'entorn internacional.
2. Buscar, interpretar i aplicar les normes jurídiques pròpies del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
3. Construir un raonament o discurs jurídic en l'àmbit del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
4. Defensar oralment de forma clara i estructurada les idees, els treballs, informes, escrits i dictamens.
5. Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.
6. Identificar i conèixer els continguts bàsics de cada una de les especialitats indicades.
7. Identificar i valorar els canvis i l'evolució de la jurisprudència en un context de pluralitat d'ordenaments.
8. Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials, i contextualització del fenomen jurídic a l'entorn internacional.
9. Memoritzar i utilitzar la terminologia pròpia del dret internacional públic, del dret internacional privat i del dret de la Unió Europea.
10. Reconèixer i resoldre problemes.
11. Redactar i formalitzar treballs, informes, escrits i dictamens.
12. Ser capaç d'aprendre de manera autònoma i tenir un esperit emprenedor.
13. Treballar en àmbits multidisciplinaris i interdisciplinaris.
14. Utilitzar els valors constitucionals com a criteri d'interpretació i resolució de conflictes, especialment en cas que es produeixi una contradicció entre els principis fonamentals dels diferents sistemes jurídics.
15. Valorar els canvis i les reformes legislatives en un context de pluralitat d'ordenaments.
16. Valorar els conflictes d'interessos subjacents en les qüestions legals que es plantegen en un entorn internacional.

Continguts

I Part: CONCEPTES, DESENVOLUPAMENT I JUSTIFICACIÓ DELS DDHH:

1. Marc històric i d'incorporació normativa dels DDHH.
2. Problemes de justificació dels DDHH i Teories de la Justícia.

3. L'evolució normativa en les anomenades "generacions" dels DDHH

II Part: PROBLEMES ACTUALS A LA PROTECCIÓ DELS DDHH:

1. Reflexions sobre la universalitat dels drets humans: el debat del multiculturalisme i les teories de gènere
2. Drets individuals i drets col·lectius
3. Dret antidiscriminatori i la seva transversalitat en la protecció dels DDHH
4. Els reptes de la multiplicació dels drets humans: problemes de conceptualització i protecció.

III Part: ELS MECANISMES DE PROTECCIÓ INTERNACIONAL NO JURISDICCIONALS DELS DDHH:

- 1.- Mecanismes extraconvencional I: seguiment dels estats
- 2.- Mecanismes extraconvencional II: seguiment de situacions
- 3.- Els mecanismes convencionals

IV Part: ELS MECANISMES DE PROTECCIÓ INTERNACIONAL JURISDICCIONALS DELS DDHH:

- 1.- L'actuació del Tribunal de justícia de la UE
- 2.- L'actuació del Tribunal europeu de drets humans i la Cort Interamericana de drets humans
- 3.- L'actuació dels tribunals penals internacionals

Metodologia

Les sessions dels blocs I i II seran bàsicament teòriques. Les sessions dels blocs III i IV s'estructuraran en sessions teòriques (3) i pràctiques. Les sessions pràctiques s'estructuraran a partir d'un estudi de cas, prèviament preparat seguint una guia de lectura que serà objecte de debat presencial. Es per això que l'assistència a classe es un requisit imprescindible per a l'avaluació continuada i que a l'hora de calcular la càrrega lectiva del curs, l'alumne haurà de tenir en compte que, a més de les hores d'aula, haurà de dedicar part del seu temps també a la lectura de textos i preparació de les sessions; a l'estudi dels continguts i com a mínim, a una o dos tutories al llarg del curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classe pràctica	9	0,36	1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 16
classe teòrica	13,5	0,54	1, 4, 5, 7, 8, 13, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	1, 3, 4, 5, 10, 12
Tipus: Autònomes			
Estudi	14	0,56	3, 6, 8, 9, 10, 12
Lectura textos	14,16	0,57	6, 7, 12, 13, 15, 16
Preparació de les sessions	14,34	0,57	2, 3, 6, 7, 9, 10, 13, 15

Avaluació

La participació activa de l'alumnat és un requisit imprescindible per al bon funcionament de l'assignatura i és un element molt rellevant en l'avaluació. Per això es requereix l'assistència habitual i puntual, la lectura de la bibliografia requerida per a cada sessió, la intervenció en els debats i la preparació de les activitats assenyalades per a cada tema, així com l'elaboració i presentació dels treballs en les dates previstes.

L'avaluació dels blocs I i II constarà d'un exàmen (30%) i un treball individual (20%). Per a aprovar la primera part i poder avaluar els blocs III i IV és necessari fer les dues activitats d'avaluació i aprovar amb una nota mitjana mínima de 5 entre el treball de recerca i el examen.

L'avaluació dels blocs III i IV podrà ser, alternativament, continuada o per examen. Pel que fa a l'avaluació continuada, aquesta constarà d'exercicis a classe (prèviament treballats autonomament per l'estudiant) i, per tant, l'assistència presencial és obligatòria. Aquests exercicis poden consistir en comentaris de lectures, debats, recreacions de casos davant de tribunals/comitès internacionals, presentacions orals de casos, entre d'altres. Alternativament existeix la possibilitat d'avaluació única dels blocs III i IV mitjançant un examen teòrico-pràctic (50%).

La nota final surtirà del promig dels criteris d'avaluació assenyalats anteriorment, sent el mínim exigít per aprovar el curs un 5 (de promig).

Hi haurà la possibilitat de recuperació quan la nota resultant del promig dels mecanismes d'avaluació sigui superior a 4.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Entrega d'un treball escrit corresponent als blocs I i II	20%	0	0	1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16
Examen corresponent als blocs I i II	30%	0	0	2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11
Participació activa (intervencions orals) en les 4 activitats d'aula del III i IV	10%	0	0	1, 3, 4, 5, 10, 13, 14, 15
4 activitats pràctiques corresponents als blocs III i IV	40%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 16

Bibliografia

Primera Part

BODELÓN, Encarna (2010): "Derecho y Justicia no androcéntricos", en *Quaderns de Psicologia*, Nº 12. Disponible en: <http://www.quadernsdepsicologia.cat/article/view/815>

BODELÓN, Encarna (1995): "Pluralismo, Derechos y Desigualdades: una reflexión desde el género", en la *Derechos y Libertades: revista del Instituto Bartolomé de las Casas*. ISSN: 1133-0937. II(5). p. 201--213 (Jul-dic 1995) Disponible en: <http://e-archivo.uc3m.es/bitstream/handle/10016/1272/DyL-1995-II-5-Bodelon.pdf?sequence=1>

BUSTAMANTE, Javier (2001): "Hacia la cuarta generación de Derechos Humanos": repensando la condición humana en la sociedad tecnológica, de, en la *Revista Iberoamericana de Ciencia, Tecnología, Sociedad e Innovación*. Disponible en <http://www.oei.es/revistactsi/numero1/bustamante.htm>

DE LORA, Pablo (2006): "Memoria y frontera: el desafío de los derechos humanos". Editorial Alianza. Madrid.

DE SOUSA SANTOS, Boaventura (2002) "Hacia una concepción multicultural de los derechos humanos" Revista EL OTRO DERECHO, número 28. Julio de 2002. ILSA, Bogotá D.C., Colombia. Disponible en http://www.uba.ar/archivos_ddhh/image/Sousa%20-%20Concepci%C3%B3n%20multicultural%20de%20DDHH

DÍAZ, Elías: "Estado de Derecho y derechos humanos". NEJVol. 11 - n. 1- p. 09-25 /jan-jun 2006. Disponible en: <http://www6.univali.br/seer/index.php/nej/article/viewFile/418/360>

FACIO, Alda: "Hacia otra teoría crítica del derecho", en *Las fisuras del patriarcado. Reflexiones sobre Feminismo y Derecho*. FLACSO, Ecuador, 2000. Disponible en: <http://www.flacsoandes.edu.ec/libros/10602-opac>

FERRAJOLI, Luigi (2007): "Los fundamentos de los derechos fundamentales". Debate con Luca Baccelli ... [et al.] ; edición de Antonio de Cabo y Gerardo Pisarello. Editorial Trotta. Madrid.

GONZÁLEZ, Jesús: "Las teorías de los derechos humanos". Disponible en: <http://www.juridicas.unam.mx/publica/librev/rev/rap/cont/105/pr/pr6.pdf>

MARTÍNEZ DE PISÓN, José (1997): "Derechos Humanos: historia, fundamento y realidad". Editorial Egido. Zaragoza.

RODRÍGUEZ PALOP, Mª Eugenia (2003): "¿Nuevos derechos a debate. Razones para no resistir", Anuario de Filosofía del Derecho, Nº 20 (pp. 227-254). Disponible en: <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=909373>

SAURA, Jaume: "La exigibilidad jurídica de los derechos humanos: especial referencia a los derechos económicos, sociales y culturales (DESC)", Papeles el tiempo de los derechos, nº 2, 2011. Disponible en: http://observatoridesc.org/sites/default/files/saura_exigibilidad_DESC.pdf

WILHELM, Marco y PISARELLO, Gerardo: "Los derechos humanos y sus garantías: nociones básicas". UOC. Disponible en: <http://bit.ly/RxkDDn>

Segona Part

ABELLÁN HONRUBIA, Victoria. 1998. La internacionalización del concepto y contenido de los derechos humanos. En: *Tres lecciones magistrales: inauguración de los cursos 1995-1996, 1996-1997, 1997-1998*, pp. 33-53. Barcelona: Marcial Pons.

BONET PÉREZ, Jordi y SÁNCHEZ, Victor M. (coordinadores). 2008. *Derechos Humanos*. Barcelona: Huygens.

CARRILLO SALCEDO, Juan Antonio. 2001. *Soberanía de los Estados y Derechos Humanos en Derecho internacional contemporáneo*. 2ª edición, Madrid: Tecnos.

CARRILLO SALCEDO, Juan Antonio. 2003. *El Convenio Europeo de Derechos Humanos*. Madrid: Tecnos.

FERNÁNDEZ DE CASADEVANTE, Carlos (Coord.). 2007. *Derecho Internacional de los Derechos Humanos*, 3ª edición, Madrid: Ed. DILEX, S.L.

GREER, S. C. 2006. *The European Convention on Human Rights: achievements, problems and prospects*, Cambridge: Cambridge U. Press.

GÓMEZ ISA, Felipe (director). 2004. *La protección internacional de los derechos humanos en los albores del siglo XXI*, pp. 23-60, Bilbao: Humanitarian Net / Universidad de Deusto.

GÓMEZ ISA, F.; FEYTER, Koen de (eds.). 2009. *International human rights law in a global context*. Bilbao: Universidad de Deusto.

HARRIS, D. J. 2009. *Law of the European Convention on Human Rights*. 2nd. edition, Oxford: Oxford U. Press, Oxford.

NIKKEN, Pedro. 1987. *La protección internacional de los Derechos Humanos: su desarrollo progresivo*. Madrid: Editorial Civitas/Instituto Interamericano de Derechos Humanos.

PASTOR RIDRUEJO, José Antonio. 1989. La protección de los derechos humanos en las Naciones Unidas: aspectos humanitarios y políticos. En: *Cursos de Derecho Internacional de Vitoria-Gasteiz*. Bilbao: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

VILLAN DURAN, Carlos. 2002. *Curso de Derechos Humanos*. Madrid: Trotta.

Links de interés:

Documentación de naciones Unidas:

<https://www.un.org/Depts/dhl/spanish/resguids/spechrsp.htm>

Cuadro de normas y mecanismos para la Protección de los Derechos Humanos

<http://www.derechoshumanos.net>

Legislación UE

http://europa.eu/legislation_summaries/human_rights/index_es.htm